

ফৰ্ম প্ৰতিবন্ধ

গেল বছৰটি দেশের টেলিযোগাযোগ খাত পার কৰল নানা সুতক আৱ কু-তৰ্কেৱ মধ্য দিয়ে। থ্ৰিজি প্ৰযুক্তিৰ নিলাম যেমন চারদিকে শোৱাগোল ফেলে দিয়েছিল, তেমনি সারা বছৰ ধৰে অবেধ ভিওআইপিৰ দৌৱাআ্যা, আইজিড্ৰিউ (ইন্টাৱন্যাশনাল গেটওয়ে) অপাৱেটৱগুলোৱ অনৈতিক অপাৱেশন, কম দামে দেশে কল আনা ও বিশাল অক্ষে টাকা বকেয়া রাখায় অপাৱেশন ইলক কৰে দেয়া এবং স্পেকট্ৰামেৰ কোনো নিলাম ছাড়াই ওয়াইম্যাজ্ঞ গাইডলাইন সংশোধন কৰে ওলো-কে লাইসেন্স দেয়ায় নানা সমালোচনাৰ জন্য দিয়েছে টেলিযোগাযোগ খাত। আগামী বছৰও টেলিযোগাযোগ খাতে আৱও কিছু ‘জাজনৈতিক লাইসেন্স’ দেয়া হবে, যা আবাৱও সমালোচনাৰ জন্য দিতে পাৱে। এ খাতে তৈৰি কৰতে পাৱে জটিল বিশ্ঞুলা। তবে নিয়ন্ত্ৰক সংস্থা বিটিআৱাসিৰ কিছু গ্ৰাহকবান্ধব সেৱা চালুৰ পৱিকল্পনাৰ কথা জানা গেছে, যেগুলো চালু হলে দেশেৰ মানুষ উপকৃত হবে।

বিশাল বিনিয়োগ ঝুঁকিৰ মধ্যে পড়বে।

এ বছৰ দিতীয় সাবমেৰিন ক্যাবলে যুক্ত হতে পাৱে বাংলাদেশ। সি-মি-উই ফাইভেৰ সাথে যুক্ত হলে বাংলাদেশেৰ ব্যান্ডউইডথেৰ বিকল্প ব্যবস্থা বা সংযোগ গড়ে তোলা হবে। ফলে কোনো প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগে বা নাশকতাৰ ফলে সাবমেৰিন ক্যাবল কাটা পড়লে বাংলাদেশ ইন্টাৱন্টবিহীন হয়ে থাকবে না।

চলতি বছৰ ইন্টাৱন্ট ব্যান্ডউইডথেৰ দাম আৱও কমানো হতে পাৱে। গত বছৰ ব্যান্ডউইডথেৰ দাম কয়েক দফা কমানো হয়। বৰ্তমানে ১ মেগাবাইট ব্যান্ডউইডথ বিক্ৰি হচ্ছে ৪ হাজাৰ ৮০০ টাকায়। সংশ্লিষ্ট একাধিক সূত্ৰে জানা গেছে, ব্যান্ডউইডথ একেবাৱে ফ্ৰি কৰে দিতে পাৱে সৱকাৱ। সৱকাৱেৰ উচ্চমহলেৰ এমন চিঞ্চাৰেছে বলে জানা গেছে।

এদিকে মোবাইল ফোনেৰ কল রেট বেঁধে (উচ্চ সীমা ও নিম্ন সীমা) দেয়াৰ মতো কৰে মোবাইল ইন্টাৱন্টেৰ দামও বেঁধে দিতে যাচ্ছে

২০১৪ সালেৰ টেলিযোগাযোগ খাত

হিটলাৰ এ. হালিম

২০১৪ সাল

এ বছৰ ভিএসপি'ৰ (ভিওআইপি সাৰ্ভিস প্ৰোভাইডাৰ্স) আৱও ১৩৯টি লাইসেন্স দেয়া হতে পাৱে। গত বছৰ ১০০৪টি প্ৰতিষ্ঠানকে লাইসেন্স দেয়াৰ জন্য নিৰ্বাচন কৰা হলেও শেষ পৰ্যন্ত লাইসেন্স নেয় ৮৬৫টি প্ৰতিষ্ঠান। নিৰ্দিষ্ট সময়েৰ মধ্যে টাকা জমা দিতে না পাৱায় ১৩৯টি প্ৰতিষ্ঠান লাইসেন্স নিতে পাৱেনি। তবে নিয়ন্ত্ৰক সংস্থা বিটিআৱাসি রাজনৈতিক বিবেচনায় ওই ১৩৯টি প্ৰতিষ্ঠানকে নতুন কৰে সুযোগ দিতে চাইছে। সে হিসেবে চলতি বছৰ এই সংখ্যক প্ৰতিষ্ঠানকে লাইসেন্স দেয়া হবে।

চলতি বছৰ এলটিই (লং টাৰ্ম ইভালুয়েশন) বা ফোৱজিৱ পাঁচটি লাইসেন্স দেবে সৱকাৱ। লাইসেন্সগুলো পাবে বাংলালায়ন, কিউবি, বাংলাদেশ ইন্টাৱন্ট এক্সচেঞ্জ লিমিটেড বা মাল্টিনেট, ম্যাসো ও বাংলাদেশ টেলিযোগাযোগ কোম্পানি লিমিটেড (বিটিসিএল)। লাইসেন্স পেলে এ পাঁচ প্ৰতিষ্ঠান ফোৱজি সেৱা দিতে পাৱবে। যদিও এ বিষয়ে ঘোৱ আপন্তি জানিয়ে আসছে দেশেৰ মোবাইল ফোন অপাৱেটৱগুলো। থ্ৰিজি লাইসেন্সেৰ মধ্যে এলটিই বা ফোৱজিৱ সেৱা চালুৰ উল্লেখ থাকলেও তিন বছৰেৰ আগে অপাৱেটৱেৱ তা চালু কৰতে পাৱবে না-এমন বিবিন্নিষেধ থাকায় সৱকাৱেৰ এ সিদ্ধান্তে চলতেছে অপাৱেটৱগুলো। কাৰণ হিসেবে এৱা বলেছে, মোবাইল ফোন অপাৱেটৱগুলো যখন এলটিই নিয়ে বাজাৱে আসবে, ততদিনে নতুন লাইসেন্স পাওয়া পাঁচ কোম্পানি বাজাৱ দখল কৰে ফেলবে। এতে মোবাইল ফোন অপাৱেটৱগুলোৰ

সৱকাৱ। এতে গ্ৰাহকেৱা একটি নিৰ্ধাৰিত মূল্যসীমাৰ মধ্যে ইন্টাৱন্ট ব্যবহাৰ কৰতে পাৱবেন। জানা গেছে, মোবাইল ফোন অপাৱেটৱ এয়াৱটেল এ ব্যাপাৱে ইতিবাচক মনোভাৱ দেখালেও বেজায় চলতেছে মোবাইল ফোন অপাৱেটৱগুলোৰ সংগঠন অ্যামটৱ। অ্যামটৱ এয়াৱটেলৰ প্ৰধান নিৰ্বাহী ক্ৰিস টৱিটকে ডেকে শাসিয়েছে, ভবিষ্যতে যেনো আৱ এ বিষয়ে কোনো কথা তিনি গণমাধ্যমে না বলেন এবং দামেৰ বিষয়ে অনন্মনীয় থাকেন। প্ৰসঙ্গত, মোবাইল ফোন অপাৱেটৱগুলোৰ রাজস্ব আয়েৰ একটা বড় অংশ আসে ইন্টাৱন্ট বিক্ৰি কৰে।

চলতি বছৰ রাজনৈতিক সঞ্চিট না থাকলে বছৰ শেষে থ্ৰিজি ব্যবহাৰকাৱীৰ সংখ্যা দেড় কোটিতে পৌছতে পাৱে। দেশে স্মার্টফোনেৰ আমদানি ও বিক্ৰি দুই-ই বেড়েছে। বৰ্তমানে বছৰে এক কোটিৰ মতো মোবাইল সেট আমদানি (প্ৰতি মাসে ১২ লাখেৰ বেশি) হলেও চলতি বছৰ তা দেড় কোটি ছাড়িয়ে যাওয়াৰ সম্ভাৱনা রয়েছে। দেশে বৰ্তমানে ১০ লাখেৰ কিছু বেশি গ্ৰাহক থ্ৰিজি ব্যবহাৰ কৰছেন। এৱ মধ্যে টেলিটকেৱ রয়েছে ৫ লাখেৰ বেশি গ্ৰাহক। যদিও অপাৱেটৱটি দীৰ্ঘদিন ধৰেই এ সেৱা দিচ্ছে। অবশিষ্ট চার অপাৱেটৱ গামীগুৱেন, বাংলালিংক, রবি ও এয়াৱটেল এ সেৱা চালু কৰেছে মাত্ৰ তিন মাস, গ্ৰাহক সংখ্যা সব মিলিয়ে ৫ লাখেৰ মতো।

এ বছৰ দেশে মোবাইল ফোনে অ্যাপসেৰ ব্যবহাৰ কয়েকগুণ বাড়বে। থ্ৰিজি সারাদেশে চালু হয়ে গেলে মানুষেৰ দৈনন্দিন প্ৰয়োজন ও বহুমুখী চাহিদা বাড়বে। ফলে গেম, চিকিৎসা, বিনোদন ▶

